

GELİŞİM ÖĞRENME ÖĞRENMENİN DOĞASI-Sadreddin ARSLAN 154-173

- Kaynak II; Eğitim Psikolojisi

Yazar;B.YEŞİLYAPRAK

Hazırlayan;Sadreddin ARSLAN 2005-2006

Slaytları Yeniden Düzenleyen; Doç. Dr. Nasip DEMİRKUŞ

Ders Sor.; Doç. Dr. Nasip DEMİRKUŞ ,

- 1-Önce Soruları [Tıklayın](#) Yanıtlamaya Çalışın.
- 2-Verdiğiniz Yanıtların Şıklarını Kenara Yazın.
- 3-Sonra Yanıtlarınızı Kontrol Ediniz.
- 4-Yanlış Yanıtları Muhakeme Ediniz.
- 5-Gösteriyi İzleyin Tekrar Aynı İşlemi Yapınız.

ÖĞRENMENİN DOĞASI

- Öğrenme İle İlgili Kavramlar:
- Öğrenme; Yaşantı sonucu davranışta meydana gelen nispeten sürekli bir değişiktir. Tanımda görüleceği üzere üç önemli öge vardır.

- a) Öğrenme davranışta bir değişikliktir. Bu değişiklik iyiye doğru olabileceği gibi kötüye doğru da olabilir.
- b) Tekrar ya da yaşantı sonucu meydana gelen bir değişikliktir; Büyüme, olgunlaşma ya da sakatlanma sonucu meydana gelen değişiklikler öğrenme değildir. Tanımın bu kısmı öğrenmeyi, doğuştan gelme ve türe özgü davranışlardan ayırmaktadır.
- c) Herhangi bir olayın ya da durumun öğrenme adına alabilmesi için değişikliğin nispeten sürekli olmasının gereği vurgulanmaktadır, yani bir süre devam etmelidir

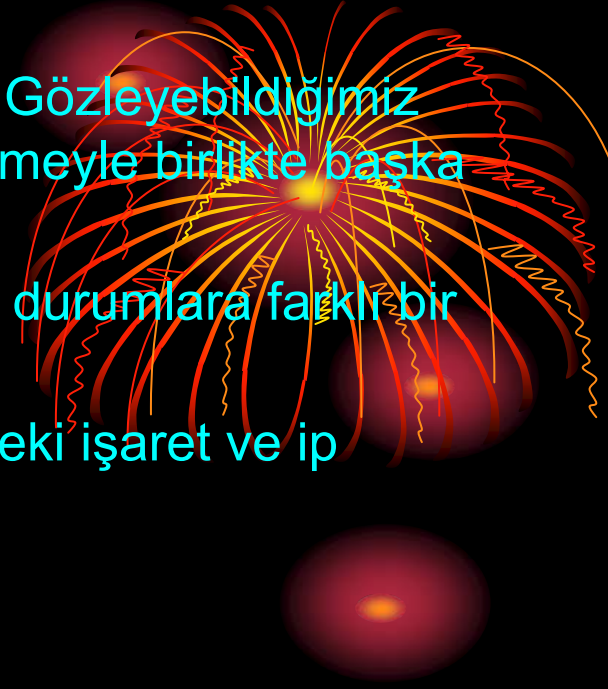
- Öğrenme çevreye uyum sürecidir. Bu bakımdan öğrenme; davranışları, ihtiyaçları, daha iyi karşılayacak biçimde düzene koyma ya da yeni bir durum karşısında bunları yeniden örgütleme anlamına gelir.
- Organizma içinde var olan yeteneklerin kendiliğinden (öğrenme olmaksızın) gelişmesine ve varabileceği düzeye varmalarına “**olgunlaşma**” diyoruz. Sonuç olarak olgunlaşma için; “organizmanın temelindeki potansiyel güçlerin göreve hazır bir duruma ulaşmasıdır” diyebiliriz. Örneğin, konuşma ya da yürümeyi öğrenmek için ilgili organların bu işlevi yerine getirecek yeterliliğe ulaşması gerekir.

Öğrenmenin Niteliği

- Öğrenmeyi niteleyen belli başlı özellikleri şu şekilde sıralayabiliriz :
- 1- Öğrenme davranışta bir değişimin meydana gelmesi halidir.
- 2- Davranıştaki değişme oldukça kalıcı ve uzun sürelidir. Yani öğrenme oldukça kalıcı bir davranış değişikliğidir.
- 3- Öğrenme bireyin aktif oluşunun, bir takım edimlerde bulunmasının veya yaptığı egzersizlerin sonucudur.
- 4- Öğrenme gerçekleşmiş ise transfer edilmesi de söz konusudur.

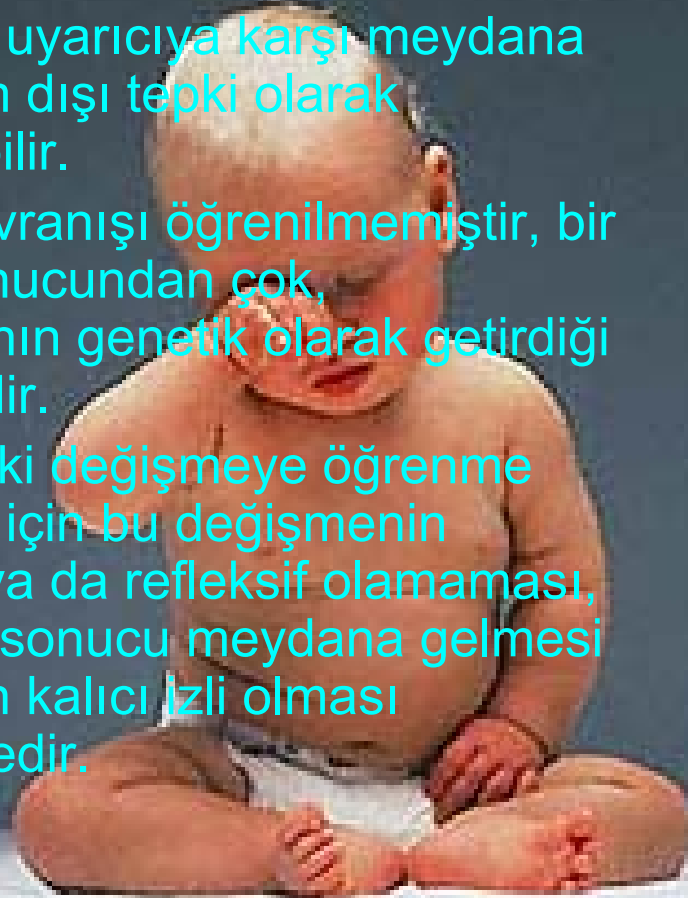
- 5- Öğrenme doğrudan doğruya gözlenemez. Gözleyebildiğimiz bireyin performansıdır. Performans ise öğrenmeyle birlikte başka değişkenlerin de ortak fonksiyonudur.
- 6- Öğrenme kişinin daha sonra karşılaşacağı durumlara farklı bir yaklaşım göstermesidir.
- 7- Öğrenme davranışın referans çerçevesindeki işaret ve ip uçlarında değişme demektir.

Öğrenilmiş Davranış ile Doğuştan Getirilen (İçgüdüsel ve Refleksive) Davranışların Farkı

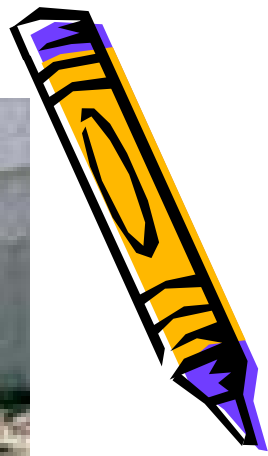
- Refleks bir uyarıcıya karşı meydana gelen istem dışı tepki olarak tanımlanabilir.
- Refleks davranışı öğrenilmemiştir, bir yaşantı sonucundan çok, organizmanın genetik olarak getirdiği bir özelliğidir.
- Davranıştaki değişmeye öğrenme diyebilmek için bu değişmenin içgüdüsel ya da refleksif olamaması, bir yaşantı sonucu meydana gelmesi ve nispeten kalıcı izli olması gerekmektedir.

- Yaşantı; bireyin çevresiyle belli bir düzeydeki etkileşimleri sonucunda bireyde kalan izdir.

- Eğer bu etkileşim sonucu, bireyin davranışında bir değişme meydana geliyorsa buna "öğrenme yaşantısı" denir.

- Yaşantının oluşması için etkileşim gerekir. Diğer bir deyişle bir uyarıcı (etki) ve bunun yol açtığı bir davranış (tepki) söz konusudur.

Öğrenmeyi Etkileyen Etkenler

- Bunlar öğrenenle, öğrenme yöntemleriyle, öğrenilecek malzemenin türü ve öğrenme ortamıyla ilgili etkenlerdir.
- **Öğrenenle İlgili Etkenler (Kişisel Etkenler):**
- **Yaş:** Gerek hayvan, gerekse insanda yaş etkeninin öğrenme üzerinde önemli bir rolü vardır. Genellikle en iyi öğrenme yaşı genç yetişkinlik yaşıdır. Öğrenme hızı eğrileri kişinin takvim yaşı ile ilişkili olarak, onun yaşa bağlı olan zeka eğrisine paralel bir görünümde dirler. Ancak yaşlandıkça öğrenme hızı ve gücü azalır.

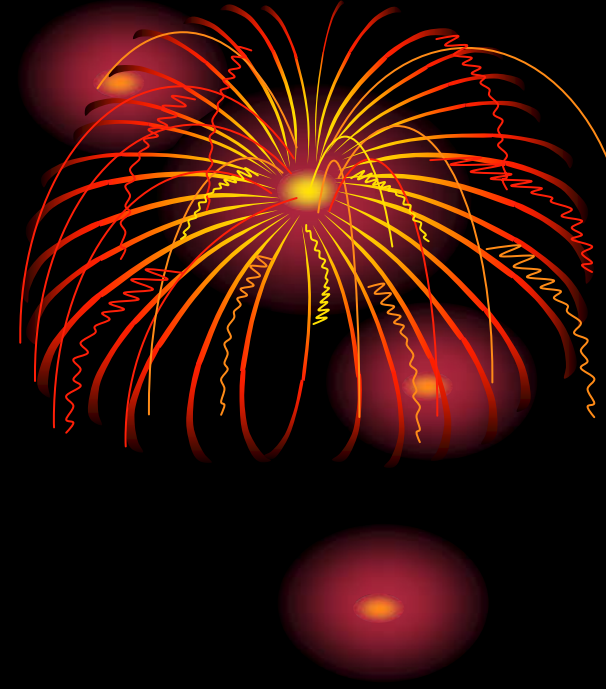
- **Zeka:** Zeka yükseldikçe daha çok öğrenme olduğu düşünülmektedir. Çocukların okumayı öğrenmek için ortalama 6 – 6,5 zeka yaşında olmaları gerekir.zeka, hız ve doğruluk oranı ile doğru orandadır.
- **Güdüleme:** Güdüler bizi harekete geçiren güçlerdir. Yani davranışı bir amaca doğru başlatan ve sürdüren bir iç şarttır.

- Güdü, davranışı oluşturan en önemli koşuldur.
- Güdü, “pekiştirme” için de gereklidir. Yani davranışın sürdürülmesini / tekrarlanmasını sağlar.
- Güdü davranış değişikliğini de denetler. Yani davranışın řu ya da bu yönde olmasını sağlar.

- d) Genel Uyarılmışlık Hali ve Kaygı: Herhangi bir öğrenmenin olabilmesi için bireyin uyarılmışlık haline (arousal) gelmesi gereklidir. Kişi tamamen uyanık değilse ve bütün enerjisini yaptığı iş üzerinde yoğunlaştırmamışsa, iyi bir öğrenme gerçekleştirmesi beklenemez.

- Bu durumun tersi olarak, çok aşırı uyarılmışlık düzeyi de öğrenmeyi engeller.

- Genel uyarılmışlık hali gibi “kaygı” da öğrenmede önemli bir diğer öğedir. Akademik yeteneği yüksek olan öğrenciler yüksek düzeyde kaygı duysalar bile, bu durum onların öğrenmelerini pek fazla etkilemez. Çünkü öğrenme işlemi o birey için çok kolay bir iştir.
- Yüksek kaygı düzeyi, öğrencilerin belirli bir konuyu öğrenirken yoğunlaşmalarına engel olur.
- Sınav sırasında öğrenci, aşırı kaygı nedeniyle öğrendiklerini hatırlayamaz, adeta “eli ayağı tutmaz” olur. Bu nedenle de sınavda başarılı olamaz.

- **Fizyolojik Durum:** Öğrenmenin gerçekleşebilmesi için kişinin fizyolojik durumunun sağlıklı olması gerekir. Özellikle görme, işitme gibi duyum bozuklukları ya da kronik bedensel bir hastalık gibi sağlık bozukluğu durumlarında yeterli verim ya çok az sağlanır, ya da hiç sağlanamaz.
- **Önceki Öğrenilenlerin Aktarılması:** Daha önceden deneyimli oluş ya da konu ile tanışıklığın bulunması (Eski Yaşantılar) yeni öğrenmeleri etkiler.
- Yetişkin kişiler hemen hemen hiç bir öğrenmeye sıfırdan başlamazlar, yeni bir öğrenme olurken eski öğrenmelerden de etkilenir ve her yeni öğrenme eskisinin üzerine kurulur. Bu durumda öğrendiklerimizi nadir olarak eş durumda kullanırız.

Öğrenmenin Aktarılması:

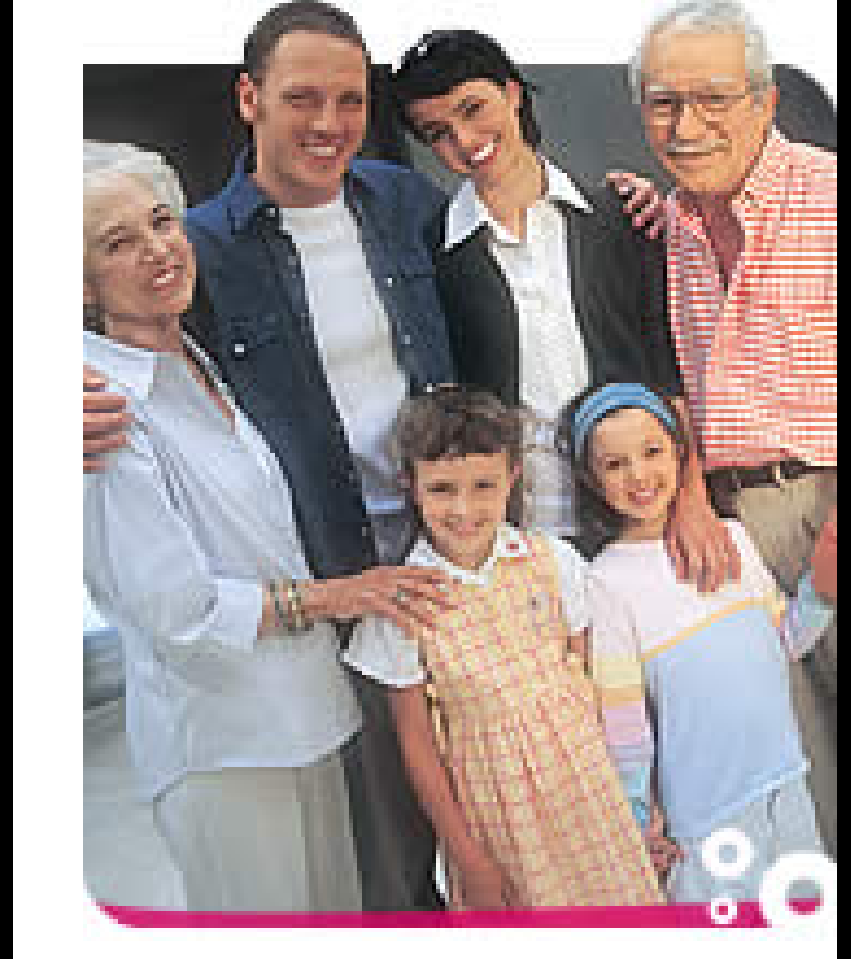

- Şayet söz konusu aktarmanın yeni öğrenmeye katkısı varsa, buna olumlu aktarılan (Positive transfer) denir.
- Örneğin; bir otomobili kullanmayı öğrenen bir kişi, başka bir model ya da marka otomobili de kullanabilir.
- Diğer taraftan, önceki öğrenme yeni öğrenmeyi olumsuz olarak etkiliyorsa bir diğer ifade ile engelleyici bir özelliği varsa buna da olumsuz aktarma(negative transfer)denilmektedir.
- Örneğin,iki parmak yöntemiyle daktilo yazmayı öğrenen birisi,on parmak ile yazmaya çalıştığında zorlanır ve daha yavaş yazar,önceki öğrenme yeni öğrenmeyi olumsuz etkiler.

Öğrenmede Bireysel Ayrılıklar

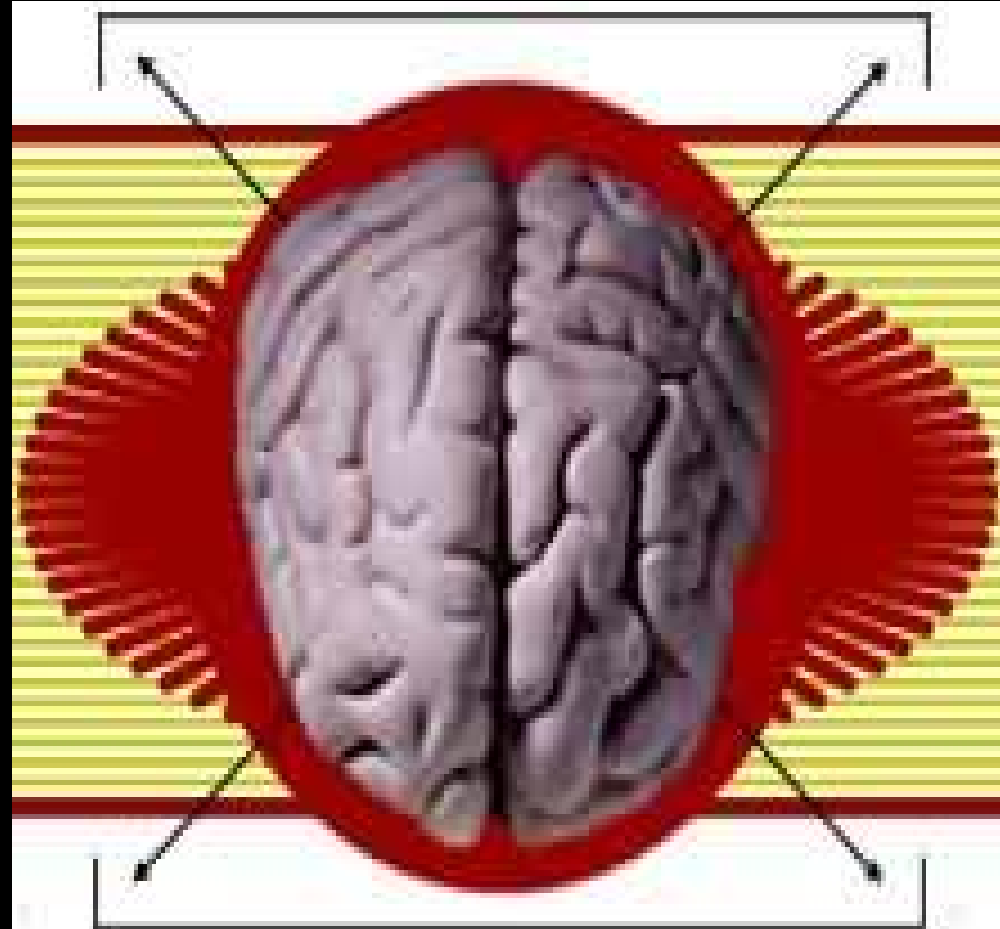
- Bireysel ayrılıklar, öğrencinin öğrenme hızını, düzeyini, öğrenme ye ilişkin ilgi ve dikkatini, öğrenmenin kalıcılığını etkiler. Bireysel ayrılıklar gerek katılımın gerekse çevresel faktörlerin etkisiyle ortaya çıkar.

Öğrenmenin Doğasını Bilmek Öğretmen İçin Neden Gereklidir?

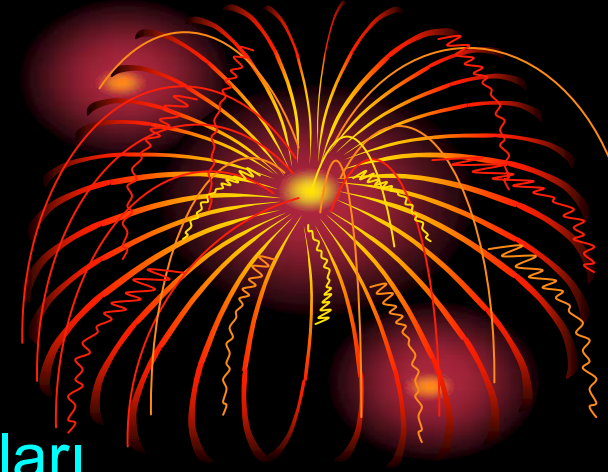
- Beyninin sol yarı küresi sözel, matematiksel, mantıksal bilgiyi işleme için,
- -Sağ yarı küresi de algısal, dikkat çekici, uzaysal, bütüncü artistik bilgiyi işlemek için daha uygundur.

- -Öğretmenler,eğitim durumunda öğrencinin beynin her iki yarı küresini de kullanmasını sağlayacak biçimde öğretme-öğrenme etkinliği düzenleyebilir.

- -Öğretmen sınıfa,neyin öğrenileceğinin mesajını açıkça vermelidir.Öğretmen bunu yaparken öğrencilerden aldığı dönütleri de düzeltmelidir.Amaç;öğrencilerin bilgi,becerive davranış düzeylerini arttırmaktır.

- Öğrencilerin konuyu yalnızca anlamaları yetmez,onlara göstermek(demonstrasyon)yapmak, yardımla yaptırmak,bağımsız yaptırmak,yapılanın alışkanlık haline gelmesini sağlamak gerekir.Yoksa öğrenilenler çabuk unutulur.
- Öğrencilerini gözlemleyen ve tanımaya çalışan bir öğretmen bireysel ayrılıkların farkında olur,çocuğun öğrenmesini etkileyen kendine özgü durumları keşfeder ve öğrenme oluşumunda bunları nasıl dikkate alacağını bilir.
- Öğretmen dediğin de böyle olur!